

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра державного управління та місцевого самоврядування

668-59

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних занять
з дисципліни «Формування регіонального бюджету»
для студентів галузі знань 1501 «Державне управління»
спеціальності 8.15010002 «Державна служба»
заочної форми навчання

Рекомендовано
методичною комісією
спеціальності
8.15010002 «Державна служба»
протокол № 5
від 19.02 2013 р.

Рівне–2013

Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Формування регіонального бюджету» для студентів галузі знань 1501 «Державне управління» спеціальності 8.15010002 «Державна служба» заочної форми навчання / А.Ю. Якимчук. – Рівне: НУВГП, 2013. – 10 с.

Упорядник: А.Ю. Якимчук, к.е.н., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування.

Відповідальний за випуск: М.П. Сорока, д. держ, упр., проф., завідувач кафедри державного управління та місцевого самоврядування.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Мета і завдання виконання контрольної роботи.....	4
2. Тематика для виконання контрольної роботи.....	4
Тема 1. Економічний зміст та значення регіональних бюджетів.....	4
Тема 2. Складання проектів регіональних бюджетів.....	5
Тема 3. Формування доходної частини регіональних бюджетів.....	5
Тема 4. Видаткова частина регіональних бюджетів.....	5
Тема 5. Розгляд та затвердження регіональних бюджетів.....	5
Тема 6. Виконання регіональних бюджетів.....	6
Тема 7. Контроль фінансових органів за виконанням регіональних бюджетів.....	6
3. Методи навчання.....	6
4. Оцінювання знань студентів.....	6
6. Розподіл балів за формами контролю.....	7
7. Список рекомендованої літератури.....	9

© Якимчук А.Ю., 2013

© НУВГП, 2013

1. Мета і завдання виконання практичних занять

Проведення практичних занять із дисципліни «Формування регіонального бюджету» розраховано на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів. Основною *метою* вивчення дисципліни "Формування регіонального бюджету" є формування у магістрів системи базових знань з теорії функціонування бюджетної системи регіону, ознайомлення їх з методикою розрахунку основних бюджетних показників, а також теорією і практикою здійснення бюджетного процесу на регіональному рівні. Основними *завданнями* навчальної дисципліни є:

- вивчення основних понять, категорій, систем, алгоритмів дисципліни "Формування регіонального бюджету";
- ознайомлення з процесом складання, розгляду та затвердження регіональних бюджетів;
- вивчення основних показників, що характеризують стан бюджетної системи регіону;
- вивчення процесу формування доходної та видаткової частини місцевих бюджетів;
- набуття практичних навичок розв'язання практичних задач у сфері аналізу структури регіональних бюджетів;
- визначення економічного змісту та значення бюджету для соціально-економічного розвитку регіонів;
- вивчення порядку контролю за виконанням місцевих бюджетів;
- формування у студентів умінь творчого пошуку резервів поліпшення показників бюджетної ефективності при формуванні регіональних бюджетів.

Після вивчення дисципліни магістри повинні *знати*:

- принципи організації бюджетної системи України;
- методикою формування бюджетів на регіональному рівні;
- показники стану та використання регіональних бюджетів;
- показники визначення бюджетної ефективності;

Магістри повинні *уміти*:

- розраховувати показники, що характеризують стан, формування та ефективність регіонального бюджету;
- складати бюджет регіону на основі методичних рекомендацій;
- визначати та аналізувати фінансові показники регіональних бюджетів.

Модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ БЮДЖЕТІВ

Тема 1. Економічний зміст та значення регіональних бюджетів.

Мета: ознайомити студентів із поняттям, структурою, змістом бюджетної системи України, основними нормативно-законодавчими актами, що регулюють здійснення бюджетного процесу.

Норма часу (за навчальною програмою): 1 год.

Питання для обговорення:

1. Сутність управління бюджетом.
2. Бюджет як основний фінансовий план регіонів та його місце в системі фінансових планів.
3. Зміст, необхідність та призначення регіональних бюджетів.
4. Роль і функції регіональних бюджетів.

Тема 2. Складання проектів регіональних бюджетів.

Мета: ознайомити студентів із процесом складання регіональних бюджетів, порядком оформлення документації та процесом затвердження регіональних бюджетів.

Норма часу (за навчальною програмою): 1 год.

Питання для обговорення:

1. Організація бюджетного процесу на регіональному рівні.
2. Підготовча робота зі складання проекту регіональних бюджетів.
3. Характеристика основних етапів складання місцевих бюджетів.
4. Порядок складання селищних, міських і районних бюджетів.

Тема 3. Формування доходної частини регіональних бюджетів.

Мета: вивчення основних джерел формування доходної частини бюджетів, основних видів податків та їх розщеплення між різними рівнями бюджетної системи.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Класифікація доходів місцевих бюджетів.
2. Структура доходів регіональних бюджетів.
3. Бюджетна класифікація.
4. Формування доходної частини обласних бюджетів.

5.

План відрахувань від загальнодержавних податків у місцеві бюджети.

6. Формування доходної частини міських бюджетів.
7. Формування доходної частини районних та селищних бюджетів.

Тема 4. Видаткова частина регіональних бюджетів.

Мета: ознайомити студентів із порядком використання бюджетних коштів за різними статтями витрат, нормативи витрат.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення:

1. Методи і види бюджетного фінансування.
2. Роль і місце видатків у процесах суспільного відтворення.
3. Види видатків та їх класифікація.
4. Поточні видатки та видатки розвитку.
5. Порядок розмежування видатків між регіональними бюджетами.

Модуль 2. ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ВИКОНАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ БЮДЖЕТІВ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇХ ВИКОНАННЯМ

Тема 5. Розгляд та затвердження регіональних бюджетів.

Мета: ознайомити студентів із процесом розгляду та затвердження регіональних бюджетів, та контролем за їх виконанням, рухом документації щодо виділення коштів на рахунках Держказначейства України.

Норма часу (за навчальною програмою): 1 год.

Питання для обговорення:

1. Послідовність розгляду регіональних бюджетів.
2. Порядок затвердження регіональних бюджетів.
3. Розгляд та затвердження обласних бюджетів.
4. Розгляд та затвердження міських бюджетів.
5. Розгляд та затвердження районних і селищних бюджетів.

Тема 6. Виконання регіональних бюджетів.

Мета: ознайомити студентів із процедурою виконання регіональних бюджетів, процесом виділення коштів та формуванням звітів про використання держбюджетних коштів.

Норма часу (за навчальною програмою): 1 год.

Питання для обговорення:

1. Організація роботи з виконання бюджету.
2. Касове виконання бюджету.
3. Організація роботи з виконання обласного бюджету.
4. Організація роботи з виконання міського бюджету.
5. Організація роботи з виконання районного та селищного бюджету.

Тема 7. Контроль фінансових органів за виконанням регіональних бюджетів.

Мета: ознайомити студентів із здійсненням контролю за виконанням регіональних бюджетів з боку контрольних фінансових органів.

Норма часу (за навчальною програмою): 1 год.

Питання для обговорення:

1. Організація міжбюджетних відносин.
2. Організація касового виконання регіональних бюджетів через Державне казначейство.
3. Державне управління бюджетною системою регіонів.

3. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними методами навчання є: лекції, тренінги, ситуаційні завдання, ділові ігри, практичні завдання, наукова робота, провокаційні запитання.

4. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Підсумкові оцінки з навчальної дисципліни «Формування регіонального бюджету» виставляються студентам за сумарною кількістю набраних балів, отриманих в результаті поточного контролю.

Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного контролю не менше 60 балів.

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ

Розподіл балів, що присвоюються студентам для заліку та за виконання курсової роботи представлено відповідно в табл. 1 та 2. Шкала оцінювання за ECTS представлена в табл. 3.

Таблиця 1

Розподіл балів за формами контролю

Модуль 1. Поточне тестування							Су ма
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	
10	15	15	15	15	15	15	100

Т – тема лекційного заняття.

**Розподіл балів, що присвоюється студентам
за виконання курсової роботи**

Пояснювальна записка	Захист роботи	Сума
до 60	до 40	100

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться за шкалою, що наведена у табл. 3.

Шкала оцінювання за ECTS

	Оцінка за національною шкалою	Рівень знань
90-100 балів	зараховано	Високий (творчий)
82-89 балів	зараховано	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81 балів	зараховано	
64-73 балів	зараховано	Середній (репродуктивний)
60-63 балів	зараховано	
35-59 балів	незараховано з можливістю повторного складання	Низький (рецептивно-продуктивний)
1-34 балів	незараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу	

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

Методичні вказівки 668-02 до виконання курсової роботи із дисципліни «Формування регіонального бюджету» для магістрів за галуззю знань 1501 «Державне управління» спеціальності 8.15010002 «Державна служба» // Якимчук А.Ю. – Рівне: НУВГП, 2012. – 45 с.

Базова література

1. *Бюджетний кодекс України* від 8 липня 2010 року, № 2456-VI.
2. *Миронова Т.Л., Добровольська О.П., Процай А.Ф., Колодій С.Ю.* Управління розвитком регіону: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 328 с.
3. *Податковий кодекс України.* Постатейний коментар. У 2-х частинах. Частина друга. Під редакцією М. Кучерявенка. – Право: 2011. – 1128 с.
4. *Телітко В., Азаров М.* Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України. Навчально-методичний посібник. – ЦУЛ, 2011 – 480 с.
5. *Чвалюк А.М.* Правові основи формування державного бюджету України. Монографія. – КНТ, 2011. – 224 с.
6. *Сорока М.П., Якимчук А.Ю.* Формування регіонального бюджету. Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2013. – 212 с.

Допоміжна література

7. *Афанасьев Мст.П., Кривоногов И.В., Беленчук А.А.* Бюджет и бюджетная система. Учебник. 2-е изд. – Юрайт, 2011. – 777 с.
8. *Боровков П.С., Бреслав Е., Глухов Е., Добровольский Е.Ю., Карабанов Б.М.* Бюджетирование: шаг за шагом. – Питер: 2011. – 480 с.
9. *Василик О.Д.* Державні фінанси України: Підручник. – Київ, 2003. – 365 с.
10. *Закон України "Про Державний бюджет України на 2012 рік"*

11. *Кириленко О.П.* Місцеві бюджети України (Історія, теорія, практика). – Київ: НІОС, 2000. – 384 с.
12. *Налоговые системы* зарубежных стран / Под ред. Проф. Черника Д.Г. - М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1997. – 191 с.
13. *Павлюк К.В.* Фінансові ресурси держави. – К.: НІОС, 1998. – 173 с.
14. *Тиницкий В.М.* Казначейское дело. Учебное пособие. – КноРус.: 2010. – 152 с.
15. *Фільштейн Л.М.* Фінанси України: Навчальний посібник. – Кіровоград: Державне Центрально-Українське видавництво, 1994. – 164 с.
16. *Ширкевич Н.А.* Местные бюджеты. – М.:Финансы и статистика, – 1991- 112 с.
17. *Якимчук А.Ю.* Удосконалення процесу формування бюджету регіону та підвищення ефективності використання коштів // Вісник НУВГП, 2010. – Випуск 3. – С. 188-195.

Періодичні видання

1. Фінанси України.
2. Регіональна економіка.
3. Статистика України.
4. Економіка України.
5. Вопросы экономики.
6. Вісник Національної Академії Наук України.

РЕСУРСИ

Інтернет

1. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України.
2. <http://www.rada.kiev.ua> – Законодавство України.
3. <http://www.library.snu.edu.ua> – Наукова бібліотека.